

Lelkednek sem Art egy kis táplálék

2013. 04. 03 szerda Giacomo Puccini: Tosca Magyar Állami Operaház

OPERA

2013. április 3. 18.00 – 20.50

A mai főpróba a Mindenki Operája sorozat eseménye.

GIACOMO PUCCINI:

TOSCA

Opera három felvonásban, olasz nyelven

Szövegíró: GIUSEPPE GIACOSA
és LUIGI ILLICA

Magyar nyelvű feliratok: BARANYI FERENC
műfordítása alapján RÓMHÁNYI ÁGNES

Karmester: MARCO COMIN

Rendező: NAGY VIKTOR

Diszlettervező: VAYER TAMÁS

Jelmeztervező: VÁGÓ NELLY

Karigazgató: SZABÓ SIPOS MÁTE

A gyermekkar vezetője: GUPCSÓ GYÖNGYVÉR

Tosca: SÜMEGI ESZTER- A MAGYAR ÁLLAMI
OPERAHAZ KAMARAÉNEKESE 2012/13

Cavaradossi: FEKETE ATTILA

Báró Scarpia: FOKANOV ANATOLIJ

Angelotti: BRETZ GÁBOR- A MAGYAR ÁLLAMI
OPERAHAZ KAMARAÉNEKESE 2012/13

Sekrestyés: SZÜLE TAMÁS

Spoletta: HARAMZA LÁSZLÓ

Sciarrone: TÓTH JÁNOS

Börtönőr: BAKÓ ANTAL

Idézet Lorántffy Zsuzsanna (osztálytárs) leveléből:

Nagyon tetszett az előadás. Jók voltak az énekesek. A következő nap a Lukács Gyöngyi "üvöltötte" végig az előadást,(másik szereposztásban)

Megfigyeltük fentről viszont, h. a karmester (Marco Comin) balkezes volt és a balján a hegedűsök helyett bőgősök ültek. Nagyon érdekes volt. (Bejegyzés: tőlem)

Hát ezt a „sutaságot” mi nem láttuk, és az előadás minőségét nem befolyásolta. Örülök azonban, hogy a Zsuzsi ezt megemlítette, mert már máskor is láttam „fordítva” elhelyezkedő zenekart, de hogy azért lehetett, mert a karmester balkezes, nem gondoltam, sőt észre sem vettem! Igaz, van olyan karmester, aki pálca nélkül vezényel. Azt sem gondoltam volna, hogy, ha egy karmester balkezes, annak bármilyen hatása lenne a zenekarra! Most már legalább ezt is tudom!

„És ettől rettegett egész Róma!” – mondja Tosca, amikor a gyertyákat elhelyezi a halott Scarpia feje mellett! Ki gondolta, hogy az agyon védett zsarnokot egy gyöngye női kéz öli meg, akivel éppen szerelmeskedni készült! Sajnos azonban a zsarnok halála után is képes ölni, és hiába a cselvetés, a hatalmas szerelmi elszántság és erő, mindenkinek vesznie kell. Meghal a megszökött rab, Angelotti, mert Tosca elárulja a rejtékhelyét, nem is sejtí, hogy Cavaradossi tényleg a kútban rejtette el az Angelottit, így fogják el Cavaradossit Tosca szerelmét, és hiába öli meg Tosca a Scarpit, neki is

vesznie kell, leugrik az Angyal-vár egyik bástyájáról. Tragédia, tragédia hátán. Mindez dalban elbeszélve, méghozzá szívet tépően!

Puccini a zenei Istenek szóvivője lehetett, mert ennyi csodás dallamot „csak úgy” nem lehet kitalálni, nyilván súgtak neki! Puccini, népszerű operája, szín tiszta dallam. Mi, a nézők, megkaptuk az ukázt, hogy ne tapsoljunk közbe, mert zavarjuk a főpróbát, de a közönség nem bírta és bizony beletapsolt az előadásba.

Fekete Attila hangja erőteljesebb, ércesebb, mint a Simándyé volt (Nekem muszáj mindenkire a Simándyhoz hasonlítanom, mert az Ő hangján nőtem fel), nagyon szép férfias, erős tenor. Nagy áriáit igazán gyönyörűen oldotta meg, a Képária, és a Levélária is gyönyörű volt. Sümegi Eszter pedig nagyszerű partnere „Tisztán éltem, hittem az Istent” kezdetű áriája műalkotásnak is tekinthető, és minden szerelmi kettősben, remekelt a két énekes. (Jelen volt egy másik osztálytársunk is, aki a 3. sorban ült: Ő mondta, hogy morgott, káromkodott a művésznő, azért, mert a Fekete Attila takarta Őt! Azt láttuk mi is, hogy méltatlankodott a meghajlásnál, de nem értettük, hogy miről van szó. Egyébként hárman is jelen voltunk – egymástól függetlenül – a valamikori VIII. b-ből! 10%-a az osztálynak nem rossz!)

Fokanov, Scarpia szerepében pedig egyszerűen remek volt! Csinos is, jól is játszik és a hangja, szuper. A tedeum jelenetben hatalmasan zengett. (Mondtam az Uramnak a szünetben: Csoda, hogy nem zuhant még ránk a mennyezet olyan hangerő nyomta a falakat!) Az erőszak hatalma! Nem csak – Scarpia – politikusi erejére, zsarnokságára gondolok, hanem a nőre vágyó férfi elszántságának hatalmas erejére, a minden áron való megszerzés elszántságára!

(Bocsánat a kitérőért: ugyanezt az érzést érzem Bartók Béla: A csodálatos mandarin c. balettjében, amikor az Utcalány két semmitmondó pasija – Diák és az Öregember – után megjelenik a Mandarin! Eláll az ember lélegzete! Abban a vonatkozásban is érzek hasonlóságot Scarpia és a Mandarin között, hogy mindkettőt a „szerelme” öli meg, a Mandarin esetében, amikor a Lány átadja magát, akkor meghal, de addig három férfi sem tudja megölni! Scarpia pedig, felajzottságában elveszíti természetes védekező képességét, nem is gondolja, hogy egy tiltakozó nő, mire képes! Azt meg pláne, hogy van valaki, akinek Ő nem kell!)

Ezekben a napokban két olyan opera élményem is volt, ami az opera játszás fénykorát idézte fel bennem. Nem is bírtam azonnal abba hagyni, megnéztem a számítógépen Franco Zeffirelli: Parasztszünet című filmjét, ami szolidan látványos és szicíliai. Csak az Intermezzót akartam meghallgatni, de egyszer csak azt vettem észre, hogy nézem és hallgatom a filmet. Érdemes megnézni, akinek van 65 perc ideje, tegye meg, ott csücsül a mű a YouTube-n. Gondolom a Tosca dettó, de azt még nem volt időm megint meghallgatni. Mind a két opera dallama itt zengedezik a belsőmben, napok óta!

2013. 04. 06. szombat Thomas Bernhard: Heldenplatz Kamra

K: KATONA
KAMRA

THOMAS BERNHARD
HELDENPLATZ
BEMUTATÓ: OKTÓBER 12.

Robert Schuster professor, az elhunyt Josef Schuster professor fivére Máté Gábor
Anna, az elhunyt lánya Pelsőczy Réka
Olga, az elhunyt lánya Rózsa Judit
Lukas, az elhunyt fia Mészáros Béla
Hedvig, professor asszonyának nevezik, az elhunyt felesége Bodnár Erika
Liebig professor, egy kolléga Szacsavay László
Liebigné Olsavszky Éva
Landauer úr, egy tisztelő Takátsy Péter
Zittelné, az elhunyt hávezetőnője Szirtes Ági
Herto, az elhunyt szobalánya Kiss Eszter
Diszlet, jelmez Antal Csaba m. v.
Asszisztens Gerlóczy Judit
Rendező Bagossy László m. v.

Munkatársak: Fejes Vera, Wéber Edina, Tóth László, Tózsér Gábor, Botka Zoltán, Pető Sándor, Bokor László, Benke Gábor, Ignác Éva, Kelecsényi Bernadett, Horváth József, Wirth Tamás, Pető József, Nedár Barnabás, Petrőczy László, Szemere Tamás, Budavári Réka, Tardi Livia

Thomas Bernhard 1988-ban, az Anschluss ötvenedik évfordulójára írta Heldenplatz, azaz Hősök tere című darabját, amelynek bemutatása nagy vihart kavart Ausztriában. Bernhard már darabja címében is provokálta a közönséget, hiszen Hitler a Heldenplatzon tartotta beszédét a német bevonulás alkalmából, és a mai napig viták tárgyát képezi, valószínűleg és számszerűen hány osztrák is ünnepelte a náci hatalomátvételt a Heldenplatzon. Mint műveiben általában, honfitársaitól Bernhard ezúttal is kíméletlen önvizsgálót követel. 1945 után Ausztria évtizedeken át, hivatalosan is Hitler első áldozataként értelmezte saját, a háborúban betöltött szerepét. Bernhard, darabjában a kérdést ennél árnyaltabban látta, amikor hősök a népek iránti szimpátiával és antiszemitizmussal vádolják az osztrákokat. Tény, hogy az Anschluss után zsidók, tízezrek hurcolták el Ausztriából. Lehet-e egy nép bűnös, kollaboráns, vagy áldozat? A Heldenplatz egy család történetén keresztül elemzi a társadalomnak a fasizmushoz és antiszemitizmushoz való múltbéli és jelenlegi viszonyát.

Thomas Bernhard bíráskéinek az engedélyét Suhrkamp Verlag és a Hofra Kft. (www.hofra.hu) közzétette

Jegyek vásárolhatók a Katona József Színház Közösségszolgálati Irodájában.
Budapest V., Petőfi Sándor u. 6. (tel: 206-2390, 317-4001, e-mail: szerezes@katonaszinhaz.hu)

THOMAS BERNHARD | FORDÍTOTTA: TANDORI DEZSŐ
HELDENPLATZ
RENDEZŐ: BAGOSSY LÁSZLÓ

Ez a darab három egyfelvonásos monodrámának is felfogható. Az első felvonásban 40 percig csak a Szirtes Ágit, a következő kettőben pedig szinte folyamatosan a Máté Gábort hallottuk. Hatalmas teljesítmény, mind a két színész részéről! Hogy a csudába tudják megtanulni, majd „élőbeszédként” folyamatosan, hiba, illetve észrevehető hiba nélkül elmondani. (Persze ez nagyon naiv felvetés, mert ehhez képest, mi lehet egy Fischer Ádám fejében?)

A darabról csak annyit, hogy: Jó! (Bár az első felvonást untam!) Adva van egy zsidó tudós, aki Bécsből a családjával Angliába menekül az Anschluss idején. (1938. 03.12-én a németek bevonultak Ausztriába, ellenállás nélkül, mert addigra Bécsben az osztrák náci párt az előző napon megbuktatta a kormányt!) Háború után visszatérnek Bécsbe és a tudós a Heldenplatzon vesz lakást a felesége tiltakozása ellenére. Ez a tér arról volt nevezetes, hogy Hitler 1938-ban ezen a helyen tartotta beszédét a német bevonulás alkalmából. (Az író ezen bevonulás 50. évfordulójára írta a darabot!) A család éppen arra készül, hogy visszaköltözzön Angliába, mert nem tudnak – sok-sok év múltán sem szabadulni az emlékeiktől, félelmeiktől – amikor a férj váratlanul kiugrik a lakásuk ablakából, a felesége, pedig a gyászvacsorán zuhan rá a terített asztalra, holtan. A két haláleset között a család tagjainak elbeszéléséből ismerjük meg a történetet.

Hogy miért mutatta be a Katona József Színház a Kamrában ezt a darabot? Megtudhatja aki akarja, ha megnézi az előadást!
Szerencse, hogy egyesek nem járnak színházba, főleg nem a „földalattiba”, mert tartani kellene tőle, hogy az Alföldi után a Máté Gábor fog következni!

2013. 04. 08. hétfő Giuseppe Verdi: Stiffelio Magyar Állami Operaház

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

Verdi: Stiffelio

2013. április 8. 19:00

Opera három felvonásban

Szövegét Émile Souvestre és Eugène Bourgeois drámája
(*Le pasteur, ou L'évangile et le foyer*) alapján írta • Francesco Maria Piave

Karmester • Héja Domonkos

Stiffelio, protestáns lelkipásztor (tenor) • Kiss B. Atilla

Lina, a felesége (szoprán) • Rálik Szilvia

Stankar, Lina apja, idős tábormok (bariton) • Kálmándi Mihály

Raffaele, Lina szerelmese (tenor) • Boncsér Gergely

Jörg, idős tiszteletes (basszus) • Pallerdi András

Dorothea, Lina unokahúga (mezzoszoprán) • Dobi-Kiss Veronika

Federico, Dorothea szerelmese (tenor) • Mukk József

Tudhattam volna, de nem tudtam, hogy Verdinek léteznek ez az operája! 1850-ben bemutatták ugyan, de azután a cenzúra betiltatta. Az ok lehetett egyház erkölcsi, (a történet főhőse egy pap), esetleg politikai (európai forradalmak időszaka volt!). Verdi nem lázongott, hanem átdolgozta operáját, és Aroldo címen 1857-ben bemutatták, hogy azután azonnal el is felejtsék. Ezen időszakban készült a Rigolettó, A trubadúr és a Traviata, melyek olyan népszerűek lettek, hogy a „kisebb” művekre nem volt igény. Ez sokáig így is maradt! Verdi születésének 200. évfordulójára tűzte műsorára az Operaház ezt a művet és koncertszerű, egyetlen előadásban, mutatták be (szokásos díszlet előtt) a nagyérdemű hazai, és tekintettel a Tavaszi Fesztiválra, a külföldi közönség előtt.

A Stiffelio, valóban nem vetekszik Verdi „nagy” műveivel, de Verdi! Minden „verdiség” felismerhető benne és nagyon jól énekelhető szép áriákat tartalmaz.

Óriási nagy siker volt. Nyilván hálás volt a közönség az Operaháznak és az énekeseknek, hogy egyetlen alkalomra megtanulták a nehéz szerepeket, hogy bemutathassák a közönségnek Verdinek ezt a művét!

2013. 10. 10. szerda Giuseppe Verdi: Don Carlos Erkel Színház

Don Carlos

Giuseppe Verdi | Opera öt felvonásban, három részben

Szövegíró | Joseph Méry, Camille Du Locle
Rendező | Mikó András
Szinpadra állította | Boschn Daisy
Díszlettervező | Forray Gábor
Jelmeztervező | Márk Tivadar

Karmester | Héja Domonkos

II. Filipp | Palerdi András, Kovács Kolos
Don Carlos | Kiss B. Attila, Gaston Rivero
Posa márkai | Kálmándi Mihály, Fokanov Anatolij
Főinkvizitor | Berczelly István, Szvétek László
Egy szerzetes / V. Károly | Cser-Krisztián
Erzsébet | Georgina von Benza, Fodor Beatrix
Eboli hercegnő | Gál Erika, Ulbrich Andrea
Tebaldo | Simon Krisztina
Lerma gróf | Bonszér Gergely
Mennyei hang | Rőser Orsolya Hajnalka

Végzettől süjtött szerelem, udvari intrika, nemzedéki ellentét és szabadságküzdelem, idealista eszmék és szélsőséges érzelmek – Verdi művében jőszertint minden megtalálható, amire csak egy romantikus történelmi operában szükség lehet. Fodor Géza szavaival: „schilleri ihletésű, autentikus olasz” opera keletkezésének és variánsainak története hosszú és bonyodalmas, ám mindez korántsem érinti a mű széleskörű népszerűségét. Ennek záloga, hogy a Don Carlosban hangzik fel az operatörténelem néhány kitérített slágerszáma (mint a Szabadságtetés vagy Filipp király áriája), s hogy a nagyszabású és lenyűgözően hatásos tabójelenetek éppúgy megragadják a közönség fantáziáját, mint az örökös ridegésben élő király magányossága vagy Carlos és Erzsébet szép és lehetetlen szereleme.

Eljött a „nagy nap”, hogy újra betegyük a lábunkat az „életveszélyesnek” nyilvánított Erkel Színházba. Ami, természetesen úgy nyitott meg, hogy nem csináltak semmit, még csak a port sem törölték le! Szó volt a felújításról, szó most is van, csak pénz nincs! Nem baj, mert az építmény úgy jó ahogyan van, olyan mintha el sem telt volna az a 6 év, amikor bezárták. Még jó, hogy nem adták el, még jó, hogy nem bontották le, mert így maradt egy opera játszási hely, ahová kevés pénzért (legdrágább jegy 1500.- Ft.) be lehet jutni és éppen olyan jó zenéket lehet hallgatni, mint az Operában 16000.- Ft-ért. A mi két jegyünk 1000.- Ft volt, mivel találtam a parkolóban 200.- Ft-ot ez az ár is 800.- Ft-ra csökkent! (Szerintem a Szüleim támogatnak az égi magasságokból, többször is előfordult, hogy kulturális események környékén találok pénzt, nem is keveset, egyszer 20 Eurót, ami éppen fedezte a jegyünket.)

Szóval megérkeztünk az Erkel Színház elé, leparkoltunk. Hát bizony először technikai dolgokat kellett tisztázni. Hat órakor kezdődött a főpróba, de vajon meddig kell a VIII. kerületben parkolási díjat fizetni? Kiderült, hogy hatig, erre nem dobtunk be semmit. Elsétáltunk a bejáratig, ahol feltűnően kevesen álltak! Mi a csuda, csak nem marad el a próba? A próba nem marad el, de közönség nem mehet be, mert csak 11-én lesz a jelmezes főpróba. Püff neki! Nem részletezem, mert hosszú, de az Uram – Tőle nem megszokott módon – határozott fellépéssel intézkedni kezdett. Kisebb huza-vona után, a karmester engedélyével bemehettünk. Hurrá!

Az előcsarnokban érezni lehetett valamiféle festék illatot, lehet, hogy kifestették, de nem volt idő körülnézni, mert kezdődött a próba. Előrebocsátom, hogy valaki menet (próba) közben, nagy sóhajtással felállt: Inkább visszajövök holnap, mert ez így nem

élvezhető! – mondta és elment. Biztosan igaza volt, de mi, éppen ellenkezőleg. Díszlet van, de jelmez nincs. Illetőleg például: Eboli hercegnő szerepében Gál Erika teljes díszben pompázott. Aki egyébként fiatalos túlburjánzó lendülettel énekelt, kissé kiegyensúlyozatlan mélységekkel és magasságokkal, de nagyon illúzió keltő megjelenésű, szép hangú énekesnő lesz belőle, ha egy kicsit visszafogja magát! Fontos jelzéseket, kellékeket viseltek a szereplők. (Kardot, abroncsot, ami fölérül majd a szoknya és amiben másképpen megy az ember!)

Szóval nagyon tetszett nekem, hogy beleláthattam a műhelytitkokba. Annyira ismerem ezt az operát, olyan sokszor láttam, hogy direkt élvezetes volt, most a felkészülés, betanulás folyamatát látni. A díszlet és a jelmez ugyan az, mint a 44 évvel ezelőtt (1969. 03. 19. Díszlet: Forray Gábor, jelmez: Márk Tivadar, rendező: Mikó András) Apuval itt voltunk az Erkelben, a felújítás bemutatóján, pontosan azzal a díszlettel, amelyben ma is játsszák. (Csak a fülkékben elhelyezett növény imitációkat kellene lecserélni és teljesen újnak, frissnek tűnhetne a díszlet!) A karmester, Héja Domonkos, minden felvonás illetőleg jelenet végén pár dolgot megbeszél a szereplőkkel vagy megisméltetett egy-egy belépést (Kiss B. Attila Don Carlos szerepében kétszer is későn lépett be). Ámultam és bámultam azon a jelenségen, hogy bárhol állította meg a jelenetet a karmester az énekesek éppen úgy, mint a zenekar taktusonként képes volt produkálni a kívánt hangot. Szerintem ez nagyon nagy dolog, mert, ha énekel valaki egy dalt (jó legyen ária) az a nótá felépül, valahonnan indul és eljut valahová közben észre sem veszi az énekes, hogy rávezette magát a dal a kívánt hangra. De, ha a kellős közepén kell kiénekelni egy adott hangot, akkor arra azonnal rá kell találni, mint amikor nem nekifutásból ugrassz, hanem helyből, bizony az utóbbi sokkal nehezebb.

Szünetben felfedeztük a Berczelly Istvánt (Főinkvizítor), integettünk Neki, azonnal oda is jött, kérdezgetett a Balga belga barátunkról. Azután elment: Na készülök még egy kicsit! Jelenete után visszajött és learatta az összes csodálatunkat! Fantasztikus hangerő és csodás hang, ami van Neki „csak úgy”, mindezt olyan szerénységgel viseli, hogy az már önmagában is tiszteletre méltó! Mondjátok meg az Öcsikének, hogy milyen voltam, hadd örüljön! – mondta és megígértük! Nem esik nehezemre dicsérni Őt, mert csodálatosan énekelt. 75 éves koromra megtanultam énekelni! – mondta. (Kicsit szomorú, mert sok fiatal kapott Kossuth díjat, de Ő még nem, szerintem megérdemelné, de hát valakinek fel kellene terjeszteni!) Kováts Kolos és a neje is ott voltak, a második szereposztásban a Kolos a II. Fülöp azért jött, hogy „hallgatózzon” egy kicsit. (Ők is mind a ketten üdvözölnek Öcsike!)

Újból, ismét és most is megállapítottuk, hogy a Don Carlos című opera a zenei világirodalom csodás alkotása és, ha Verdi nem írt volna több operát, akkor is világszínész zeneszerzők között lenne a helye!

A többi szereplő is értette a dolgát, bár Posa márki (Kálmándi Mihály) kicsit halvány volt, de nem tudtam eldönteni, hogy „markíroz” vagy csak tényleg ennyi a hangja. Azt hiszen nem énekelt teljes hangerővel, mert most láttuk a Stiffélióban és ott nagyon szuper volt. (Azért jobban örültem volna a Fokanovnak.)

Szóval így történt az esetünk az Erkel Színházzal és a Don Carlossal. Mindazonáltal nagyon szép esténk volt! Volt benne minden, emlékezés, nosztalgizálás, baráti beszélgetés, izgalom, megnyugvás, jó volt!

2013. 04. 11. csütörtök Pálfi György: Final Cut Körösi Csoma Művelődési Ház

2013. április 11. 19 óra

A 12 éves Kőbányai Filmklub máltó lezárásaként egy valódi kötelességséget kívánunk a mozirajongóknak. Ezzel az alkotással bocsánunk és ünnepejük magát a legnagyobb Filmrendezőt.
AZ EST VENDÉGE LESZ PÁLFI GYÖRGY FILMRENDEZŐ IS.
A vetítés a színházteremben kerül sor.
Az előadásra szülő ingyenes
jegyeket írási 2-től lehet átvenni az információban.

Kárpáti Ildikó filmesztéta az eltelt 12

évben nagyon lelkesen, hitelesen, szakértelemmel vezetett egy filmklubot Varietas delectat avagy a Változatosság gyönyörködtet címmel egy művelődési házban. Ennek a sorozatnak tett hatalmas pontot a végére a fenti plakáton jelzett film bemutatása a filmklub – e napi vetítésre kibővített létszámú – lelkes közönségének. Meghívott vendég: Pálfi György Balázs Béla-díjas filmrendező, forgatókönyvíró, egyetemi tanár, a film kitalálója, rendezője volt. (Filmjei még pl: Hukkle, Taxidermia többek között!)

A sikeres este után csak egyet tehetünk: Gratulálunk Ildikónak és kívánunk Neki sikeres további pályafutást. (A szülői jutalom, tizenkét szálból álló, tulipáncsokor /némi „nyami” társaságban/, azonban másra kellett bízni, mert az átadásnak fizikai akadályja támadt, sajnos!)

Ajándékok

Azért pár szó a filmről is! Lendületesen és humorosan kezdődött el a film, eredeti szöveggel és zenével, és a forgatókönyv szerint – a vágások ellenére – folyamatosan haladt, az örök téma, férfi és nő kapcsolatának kialakulása felé. A fejlemények, azonban egy idő után ellaposodtak, kissé unalmassá váltak a jelenetek. Onnan vettem észre, hogy – lett rá időm – azt kezdtem el figyelni, hogy vajon melyik film, melyik jelenetét ismerem fel, valamint a szereplőket azonosítottam magamban. A végére „visszaérdekesedett”, és ilyen állapotában fejeződött be. Azt hiszem – részemről – ismét elmondhatom, hogy picivel kevesebb, több lett volna.

Utólagos beírás!

Amikor a Kislányom megkapta az ART36 levelet két kiegészítést küldött ezeket más betűtípussal bemásoltam a levelembe:

1) **Final Cut:**

A film utáni beszélgetés után egy héttel a Zsófi-val (óvodától barátnő kiegészítés: Ibi) való beszélgetésünk alatt az derült ki, h éppen az a lényege a filmnek, hogy "leül" a közepén. Pontosabban h sablonok alapján működik.

Ez a film azért is volt alkalmas erre az előadásra, mert a rendezővel a megalkotás módjáról való beszélgetés maga lehetett a filmelemzés. A filmek többsége esetében nincs értelme az alkotóval beszélgetni, hiszen ő amit akart elmondta a filmmel (pl. mit tenne hozzá Szabó István szóba a Mephistóhoz?), a rendező ilyenkor csak az elkészítésről tud beszélni, ami érdekes, de nem része a film mondanivalójának. (Pl. Az Alleeban Az ajtó c. film után a Szabóval való beszélgetés - közönségtalálkozó - legmagvasabb kérdése az volt, hogyan vették fel a kutya megverésének jelenetét? Egyébként úgy h a kutya egy csomóval játszott, azt rángatták a szájából kifelé, aztán összemontírozták a dühöngő Emerencsel. Ez érdekes, de a jelenet pszichológiai lényegéhez semmi köze nincs.)

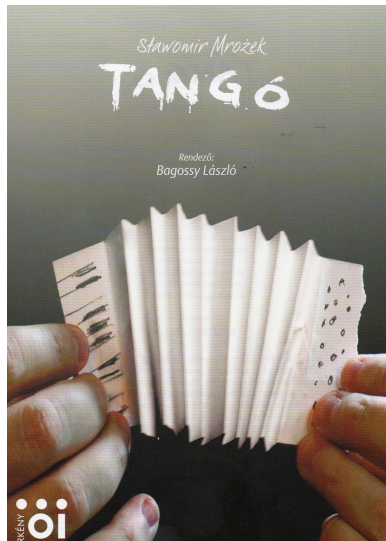
A Final cut összerakásának viszont a mondanivalóhoz van köze, h hogyan lehet ezt a filmet megcsinálni és miért működik. Pálfi azt mondta, h egy csomó filmet 4-5 vágóval szétszedett darabokra és mappákba rendezte, pl. férfi fogat mos, ezek a jelenetek a felkelés mappába kerültek, stb. Majd azt a megállapítást kellett lenniük, hogy a 450 film nagyon kevés (4-5) gyökérmappába így teljes mértékig elrendezhető. Ebből az a filozófiai tanulság következik, hogy minden filmben ugyanaz van.

Zsófi szerint (és szerintem) ebből egy sokkal rosszabb tanulság következik: azért van minden filmben ugyanaz, mert az emberi élet cselekvései összességében nagyon kevés mappába rendezhető. Gyakorlatilag az emberi élet 4-5 mappába rendezhető (kb. napi létfenntartó teendők, párkapcsolat, gyerek, halál). A még félelmetesebb felismerés, hogy ezeket gond nélkül lehetne cserélgetni, vagyis kivehetek egy felkelést egy filmből és folytathatom egy utcán menéssel egy másik filmből, azaz kivehetném mondjuk a nagymamám felkelését az életéből és folytathatom az unokám utcán menésével, akkor is működő film / élet marad.

A pszichológia szerint az érzelmek is ugyanilyenek, vagyis 4-5 alapérzelemre lehet visszavezetni az összeset, ennek a pár alapérzelemnek pl az arckifejezését minden kultúra / csecsemő felismeri. Vagyis ha 4-5 alapérzelmet párosítunk 4-5 cselekménnyel, akkor megkaptuk az emberi élet teljes eszköztárát, ezen lehet tetszés szerint variálni, de hozzátenni nincs mit, mert nincs több dolog.

Így a Final cut arról szól, h látod ember, csak ennyi van. Ezért kell kétféle vége legyen, mert meg kell mutatni, h ezen részek variálása a feladat, ha nem sikerül egy "magasabb szintű", a cselekvéssor felett álló értelmet adni az egésznek, akkor csak egy unalmas és érdektelen mechanizmus marad.

2013. 04. 13. szombat Stawomir Mrozek: Tangó Örkeny Színház

Bemutató:
2012. december 21.

Stawomir Mrozek
TANGÓ
Fordította: Kerényi Grácia

Személyek:

ELUCÉNIA, a nagymama POGÁNY JUDIT
ELUGÉNILUSZ, az öccse CSUJAI IMRE
SZTOMIL, az apa MÁCSAI PÁL
ELEONÓRA, az anya FÜR ANIKÓ
ARTÚR, a fiú MÁTHÉ ZSOLT
ADA, az unokahúg SZANDNER ANNA
EDEK DEBRECZENYI CSABA

Díszlet: KHELL ZSOLT
Ügyelő: BERTA TAMÁS
Jelmez: IGNJATOVIC KRISTINA
Súgó: KANIZSAI ZITA
Koreográfus: BUDAI LÁSZLÓ
Asszisztens: HORVÁTH ÉVA
Dramaturg: GÁSPÁR ILDIKÓ

Rendező:
BAGOSSY LÁSZLÓ

Lehet-e erőszakkal rég halott, muzéális értékeket újjáéleszteni? Hogyan lehet történelmet írni akkor, amikor azt hisszük, már minden megtörtént?
Az egyetlen az Artúr, mint minden illú, lázad. Hogy megvívja saját harcaát, a családján kísérletezik. Házi diktatúrát hoz létre, melyben szüleit, nagyszüleit bebörtönzi: megfordítja az idő kerekét, előkotorja a nagyszülők hagyományait, szóhasználatát, értékeit, ruha- és kellektárát. Hamlet-parafrazisában Mrozek szeretlen, gyermeki humorral látja az európai polgári kultúra vergődését és kiáltalmasságát.

Az előadás támogatói:
fidelio PORT.hu
BUDAPEST

Az Örkeny Színház fenntartója Budapest Fővárosi Önkormányzata

jegyek válthatók az Örkeny Színház jegypénztárában.
Kiszámlázás: előzetesen és az online jegypénztárban.
A jegypénztár nyitva van 10-18 óráig, illetve előadásnapokon korábban tart nyitva.
Jegypénztár: 10-18 óráig: telefonon: 06-1-955 37 25
A kiszámlázás: előzetesen és az online jegypénztárban.
Műsorunkat megtekintheti honlapunkon, ahol csatlakozhat a megismeréshez.

Jelen esetben nem fogok, különösebben, kitérni arra a tényre, hogy ezt a darabot sem először láttam és a régebbiek jobb előadások voltak, mert ez így nem teljesen igaz. Igaz annyiban, hogy a régebbi előadásokban jobbak az Artúrok, ennél a Máthé Zsolt nevezetű úrnál! Amit nagyon sajnállok, mert ez a szerep főszerep, de ezen túl, nagyon fontos szerep, mondhatni ennek darabnak az eszmei mondanivalója ez a szerep és úgy is kell eljátszani, mint tette azt: Alföldi Róbert, Őze Áron pl. A többi szereplő rendben volt.

De nem is ez a lényeg, hanem, amit mondani akar Mrozek és, ami miatt Mácsai Pál műsorra tűzte ezt a színművet. Valamikor tudtunk olvasni a sorok között, de a rendszerváltás utáni 20 évben leszoktunk erről. (Ilyesmit mintha már írtam volna!) Nem volt minden rendben, de meg lehetett mondani. Mára azonban nagyot fordult a világ és ismét van mit „másképpen” gondolnunk, újra meg kell tanuljunk, hallani és látni, és érteni, és megérteni, és mögé látni. Nem szívesen tesszük ezt, sokan!

Nagyon dolgozik a történelem forog ide-oda és néha vissza, de mondják, hogy a „történelem kerekét nem lehet visszaforgatni”, még akkor sem, ha próbálkoznak vele. Lehet reménykedni, ebben segít ez a darab. De addig, amíg (igaziban is) elsül a színpadi fegyver, még át kell éljük a próbálkozás különböző szakaszait. És ez a próbálkozás egyre félelmetesebb, egyre rémisztőbb, egyre brutálisabb! Akik eddig nem merték, most bátran megkérdezik:

Hová fogtok bújni, ha hatalomra kerülünk?

Inkább mentünk volna az Operett Színházba Csárdáskirálynőt nézni! (De lehet, hogy ez viszont a strucc és az ő homokjának példázata lenne?)

2013. 04. 18. csütörtök Giuseppe Verdi: Aida Erkel Színház

ERKEL

SZÍNHÁZ
THEATRE

2013. április 18. 18.00 - 21.30
BÉRLETSZÜNET

G. Verdi:

AIDA

Opera négy felvonásban, három részben

Szövegíró: Antonio Ghislanzoni
Magyar nyelvű feliratok:
Romhányi Ágnes
Karmester: Dénes István
Rendező: Nagy Viktor
Koreográfus: Fodor Antal
Diszlettervező: Csikós Attila
Jelmeztervező: Vágó Nelly
Károgató: Strausz Kálmán - Honvéd Együttes

A király: **BERCZELLY ISTVÁN**
Amneris, a lánya: KOMLÓSI ILDIKÓ
Aida: SÜMEGI ESZTER - A MAGYAR ÁLLAMI
OPERAHÁZ KAMARAÉNEKESE 2012/13
Radames: FEKETE ATTILA
Ramfis, főpap: PALERDI ANDRÁS
Amonasro: FOKANOV ANATOLIJ
Főpapnő: MESTER VIKTÓRIA
Hírhozó: BONCSÉR GERGELY
Szólót táncolnak:
Sarkissova Karina – Szakács Attila
Purszky Lilla – Hangya Rita
Majoros Balázs – Szegő András
Közreműködik az Obudai Danubia Zenekar

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ

Ékesen bebizonyosodott számomra, hogy egy hely szelleme, az elvárásaim, a régmúltból felmerülő emlékeim mennyire befolyásolják a hangulatomat és mennyire el tudnak téríteni a tényleges, reális véleményalkotástól!

Eddig azt gondoltam, nekem mindegy, hogy hol játsszák azt a zenés darabot, amit éppen megnézünk: mindegy, hogy az Opera, a MÜPA vagy éppenséggel az Erkel Színház. Kiderült, hogy nem!

Filmforgatás miatt le volt zárva nagy ívben a környék, ezért nem tudtunk a színház előtt/mellett parkolni. Mivel csak jó messze tudtuk letenni az autót, a tér felől közelítettük meg a színházat, rengeteg sötétbe öltözött ember társaságában. Volt valami a látványban, a levegőben, amiből azt véltem kiérezni, hogy a színházi közönség „emelkedett” hangulatban ballag az épület felé, valami meghatottság féjét.

A régi, sok-sok évvel ezelőtti látvány fogadott: az emberek, társaikra várva, álldogáltak a feljáró lépcsőjén. Mennyien vannak, nekik is hiányzott az Erkel Színház?

Felfedeztük, hogy mégis történt valami felújítás, mert a feljáró lépcső feletti vízfogó kissé más formájú, szép tiszta és új esőcsatorna veszi körbe. Belépve az előcsarnokba folytatódott a meghatottságom: fény, világosság, tisztaság, fehér magas büfé asztalok, előcsarnok szintén kifestve. (Később kiderült, hogy a mellékhelyiségek is újak, nem felújított, hanem újra épített! Hallottam, hogy a nyári szünetben folytatni fogják a felújítást. Továbbá a szünetben felmentünk a büfébe és megnéztük a két Bernáth Aurél freskót, hogy megvan-e még! Szilárdan állnak a helyükön! Nem tudom mi baj lehet velük, nekem tetszenek, és odaillesenek!) Színházakra annyira jellemző halk morajlás,

nagyon élvezetes dolog. A nézőtéren az átjáróban ültünk, ami a kedvenc helyem, mert ki lehet nyújtani a lábam, nem kell oldalazni, hogy beférjek, szóval minden szuper. (A sor száma: 13.) Kezdődhet az előadás. (Első alkalommal, amikor itt jártunk /Lásd: előbb/ nem volt alkalmam körülnézni, mert csak „titokban” ülhattünk a nézőtéren és a színház közönség forgalmú része nem is volt nyitva!)

Függöny fel, régi időkben jól ismert díszlet, Csikós Attila Karnaki templomot idéző oszlopai, falai, Aida (Sümegei Eszter) kis fáklyával, kíséretével átvonul a színen. Abban a pillanatban eluralkodott rajtam egy furcsa érzés: itthon vagyok, megérkeztem. Simándy József hangján hallom Radames híres áriáját: „Bár lennék én e harcos, ha teljesülne álmom...” Felnéztem a jobb oldali első emelet 5-ös páholyába, hogy nem ül-e ott egy kislány a szüleiével?

Vissza a földre! Radames, itt és most: Fekete Attila. Hamarosan belekezd a: Celeste Aida..., kezdetű, de sajnós oda a „bel canto”, ordítja az áriát.

Hat markos legény hozza a fáraót! Látom a Berczelly Pistán, hogy valami baj van, talán fél, hogy leejtik, a fejdísz is mintha inogna. Kapaszkodni sem tud, mert mind a két keze foglalt, ahogy keresztben tartja a fáraói jelvényeket, sajnós a hangja ennek a kínos helyzetnek megfelelő, nem olyan erőteljes, mint amihez szoktatott minket. A zenekar nagyon hangos, mindenki ordít!

Amneris: Komlós Ildikó. Sajnálom, hogy nem a Pánczél Éva, pedig milyen jó lenne, ha most Ő énekelne. (Csak tartalék vagyok! – mondta nem is olyan régen, szomorúan. Nagyon sokan vagyunk! A Komlós meg a többiek jobban nyomulnak! Csókosok!) Komlós kissé halvány, nem olyan igazi Amneris! És a zenekar nagyon hangos!

Különös érdeklődéssel nézem a kis néger gyerekek táncát. Sokan vannak (nem nyolcan, mint a balett iskolában, ahová járunk). Aranyosak, ügyesek, egyformák és mintha dróton rángatnák őket, annyira egyszerre mozognak, pedig a zene a szokottnál gyorsabb, a koreográfia nehéz van benne cigánykerék, bukfenc (kemény talajon) és nevetnek, jó volt. Egy bajom azért volt ezzel, de nem a gyerekek tehettek róla, meghajolva ugyan, de nem háttal mentek ki a színpadról, ami nagy baj, mert a fáraó lányának nem lehet a feneküket mutatni! (Talán észreveszi valaki, autentikus személy, és majd szól!)

Hosszú szünetek vannak, az átdíszítés miatt, a színpad minden színnél teljesen be van építve, ennek mozgatásához, átszereléséhez idő kell. Hallani, hogy kopácsolnak, ha pedig szögeznek, akkor azt szét is kell majd szedni, úgy hogy telik az idő.

Megy tovább az előadás, mindenki nagyon igyekszik és mintha „belerázódnának” illetve nem bele, hanem inkább „összerázódnának” az előadás szereplői, határozottan állítom, hogy menet közben javult a színvonal. Fokanov (Amonasro) hozza a tőle megszokottat. Vágó Nelly (valószínűleg újra varrt) ruhái, még ma is gyönyörűek.

Nagy siker van a közönség ovációjuk, rám is átragad a lelkesedés, nagyon tapsolok, bár fáj a tenyerem, de kit érdekel. A két szerelmes meghal a sziklasírban és az etiópok csak évszázadok múltán szabadulnak ki egyiptomi rabságukból, szegény Amonasro menekülés közben meghal, nincs már aki vezesse az etióp sereget. Amneris pedig hiába fáraónő, nagyon boldogtalan.

De a meghajlásnál mindenki boldog, a közönség úgy szintén!

Lehiggadva, hazafelé a kocsiban gondolkoztam azon, hogy a nagy „csinnadratta” elmúltával valami baj mégis volt ezzel az előadással? Mi volt az? Hát persze!

Nem az operaház zenekara játszott, hanem az Óbudai Danubia Zenekar! Karmester: Dénes István! Egy olyan zenekar aki általában „csak” zenekari művet játszik, az nem tudja magát visszafogni, ha énekesek „alá” kell dolgoznia, lényeg neki a zenén van, annak jó hangzását szeretné előadni, megmutatni, csak sajnos az énekes nem bírja átharsogni ezt a zenebonát.

Énekkar pedig a Honvéd Művészegyüttes. Már értem a hangerőt! A férfikar pedig jó, de nagyon harsány, ami jó volt a Bolygó hollandiban, az nem jó az Aida esetében. Persze nekik is át kellett harsogniuk a zenekart!

Az opera műfaja azonban „összművészeti”, itt kérem fegyelmezettnek, másokra figyelőnek, színésznek, énekesnek, egyformán kell viselkednie és színvonalon teljesítenie. És mindenkinek segíteni kell a másikat, akkor lesz jó, sikeres az előadás. Nem emelkedhet egyik sem a másik fölé, egyforma szinten kell teljesítenie az összes szereplőnek, ebbe bele kell érteni a zenekart, a szólistást, a kórust, a karmestert a világosítót, mindenkit!

Ugyebár az Operaháznak nincsen annyi tagja, amennyire jelen esetben szüksége van, hiszen a két színház együttes működtetése, nem lehetséges egy társulattal! Az Erkel Színház bezárásakor szélnek lett eresztve a fele tagság, hát most ezt próbálja pótolni az Operaház, látszólag sikeresen, de, mint azt ez az előadás is mutatja, nem vezethet a színvonal romlásához, csupán attól, hogy az Erkel Színházba jó ez is! Jóval kevesebb a jegy ára, mint az Operában, de ha a színvonal is annyival lesz kisebb, mint az Andrassy úti ár, akkor inkább nem szeretnék nosztalgiázni!

2013. 04. 20. szombat Sándor Krisztián festőművész kiállítása

A FLUX galéria meghívja Önt
SÁNDOR KRISZTIÁN

AFFAIR

című kiállítására

A megnyitó időpontja
április 11. csütörtök 18-21 óra

A kiállítás 2013 április 11-től május 1-ig látogatható

1061 Budapest, Paulay Ede u. 44.
fluxgaleria@gmail.com
www.fluxgaleria.com
www.facebook.com/FluxGaleria

Nyitva tartás: szerda, csütörtök, péntek 10-19 óráig,
szombat 10-16 óráig

FLUX
galéria

Sándor Krisztián a festőművész a házukban lakik, születése óta ismerjük és gyerekkorában semmi jelét nem mutatta, hogy Ő majd egyszer festőművész lesz. De lett! Elvégezte a Magyar Képzőművészeti Egyetem Festő szakát 2001-2007., közben fél éveket töltött ösztön-díjasként az USA-ban és Thaiföldön. Több kiállításán voltunk. (Bálint ház, Inda Galéria, Virág Judit Galéria)

FLUX Galéria egy új hely nem olyan régen nyitott a Paulay Ede utca 44-ben.

Kíváncsiak voltunk magára a galériára, és természetesen Krisztián új alkotásaira, mivel – egy házban lakunk, gyerekei együtt játszanak az unokáinkkal a kertben – de Róla, mint festőművészről mégsem tudunk sokat! Csak kiállításokon tudjuk megtekinteni a műveit.

2013. 04. 29. hétfő Hallgassuk meg Sándor Krisztián festőművészt

Ezen az estén a FLUX Galéria tulajdonosa kérdezte Krisztiánt az alkotás folyamatáról.

Sándor Krisztián festőművész
Affair című kiállításán a FLUX Galériában

Romvári Márton
festőművész a FLUX Galéria
egyik tulajdonosa beszélget
a kiállító festőművésszel

2013. 04. 24. szerda Hegedűs Endre hangversenye MŰPA

Hegedűs Endre

2013. április 24., szerda 19.30
Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Hegedűs Endre zenekari zongoraestje

Közreműködik: **Duna Szimfonikus Zenekar**
Vezényel: **Ménesi Gergely**
Csajkovszkij: (b-moll) zongoraverseny, op.23
Chopin: II. (f-moll) zongoraverseny, op. 21
Chopin: I. (e-moll) zongoraverseny, op. 11

„A romantikus zene számomra kirobbanó örömet adó versenyműveiből összeállított csokrot szívem melegéből áradóan adom a zeneszerető közönségnek. A 19. századi európai romantikának mindmáig az egész világ csodájára jár: a kor remekművei ma is élnek, és életet fakasztanak. Erőt, feltöltődést és a jövőbe vetett hankadátlan hitet adnak mindenkinek – bármely nemzet, bármely kultúra szülőtte is legyen a befogadó. Lelkesen hívom mindazokat, akik vágyanak e gyönyörű utazásra az őszinte hangok szárnyain.” (Hegedűs Endre)

Rendező: Stúdió Liszt Kft.

Hegedűs Endre koncertjén a műsor: Chopin I. E-moll és II. F-moll és Csajkovszkij B-moll zongoraversenye

Chopin E-moll zongoraversenye az egyik legkedvesebb zeném, amikor csak lehetséges meghallgatom. Van egy „etalon” lemezem, amelyen Fischer Annie játssza Chopinnek ezt a művét. (Chopin összesen ezt a két zongoraversenyt írta.) Hegedűs Endre nagyon jó zongorista! Szépen, erőteljesen játszotta el a mind a két zongoraversenyt, de az E-moll – ezt ismerem jobban – nem volt olyan, mint amelyet Fischer Annie zongorajátéka „vésett a fülembe”. Tudom, hogy ahány előadóművész, annyi felfogás és billentyű leütés, de nem tudok elvonatkoztatni a Fischer Annie játékatól.

Több „etalon” művészt tartok számon, akikhez hasonlítani szoktam, a látottakat. Szoktam azt mondani (írni), hogy az előrehaladott életkornak sok hátránya van, többek között az is, hogy nagyon sok mindenre lehet emlékezni! Egy újszülöttnek minden vicc új, az öreg meg hordozza magában a régit!

Ilyen etalon énekes: Maria Callas (az Ő hangját még Marton Éva sem tudta felülmúlni), Freddie Mercury, Nagyezsda Kniplova, vagy Simándy József, Nicola Rossi Lemeni. Karmesterek: Lovro von Matatičić, Lamberto Gardelli. Táncosok: Galina Ulanova, Maja Plicszkaja, Pásztor Vera, Lakatos Gabriella, Koreográfusok: id. Harangozó Gyula, Seregi László, Marius Petipa vagy Bogár Ricsi, Ő az Operett Színház – anno – népszerű táncosa, majd koreográfusa volt, sajnálatos módon nagyon fiatalon meghalt, nagyon szerettem. Természetesen ezek a hölgyek és urak csak példák, most ők jutottak eszembe, de vannak többen

Hogy egy, a TV-ből, ismert embert is írjak korcsolya bajnok a világ legjobbja: Peggy Fleming, aki úgy tudott korcsolyázni, hogy sokszor azt hittem, hogy a jég felett lebeg!

Csajkovszkij műve pedig, annyira népszerű, hogy már mindenkinek a fülében van, ha az első pár taktust erőteljesen, jól eljátssza a művész, akkor a továbbiakban nem lehet elrontani. Így történt ezen az előadáson is!

Sajnos muszáj megszoknom, azt a tényt, hogy „mindenki a bevételből él”, ha kicsi, ha nagy művésztől is van szó, értem, értem, de nem szeretem, hogy a művész azzal a szövegével búcsúzik a nagydíemtől, hogy a CD-je, vagy a DVD-je, a dedikálásával a „büfében” kapható. Ezzel együtt nagyon jó koncertet hallottunk!

2013. 04. 25. csütörtök Giuseppe Verdi: A kalóz MÜPA

Nemzeti Filharmonikusok
1875

Carlo Montanaro
Luciano Ganci
Fodor Beatrix
Marzio Giossi

2013. április 25. csütörtök 19.30
Thursday 25 April 2013 7.30 pm

KONCERTPROGRAM/PROGRAMME

Magyarországi bemutató/First time in Hungary

VERDI: A kalóz – opera három felvonásban
VERDI: The Corsair – opera in three acts

Luciano Ganci – Corrado
Fodor Beatrix – Medora
Marzio Giossi – Seid
Borsos Edith – Gulnara
Nemzeti Énekkar/Hungarian National Choir
(karigazgató/chorus master: Antal Mátyás)

Carlo Montanaro – karmester/conductor

Ismét egy opera a 200 éves Verdi évforduló jóvoltából, egy olyan operát ástak elő, amelyet nem szokás játszani, de van. Csak egy előadást tartottak, aki látta, látta, aki nem, az várhat a következő Verdi évfordulóra, mondjuk 50 évet. Kissé bárgyú a történet és mindenki elhalálozik a végére a nagy szerelemtől elbűsulva, mint a Rómeó és Júlia, csak itt felnőttek játszadoznak a halállal, nem gyerekek. Ezzel együtt nagyon jó előadást láttunk. Rá lehetett ismerni Verdire és gyönyörű hangú énekeseket, nagyon jó karmestert hívtak. Nem mondom, hogy nagyon fog hiányozni nekem ez az opera, de örültem, hogy hallhattam.

2013. 04. 26. péntek Szalon

Hogy is volt a 2006-os „rendőrségi túlkapás”? Meghívott vendég:

Krémer Ferenc szociológus, történész, politológus egyetemi docens, a Magyar Rendészettudományi Társaság Társadalomtudományi Tagozatának elnöke, a Rendőrség Tudomány, Technológiai és Innovációs Tanácsának tagja

2013. 04. 27. szombat Nemzeti Színház Molière: Tartuffe

Molière: Tartuffe
írta Parti Nagy Lajos

A Nemzeti Színház és
a Szentendrei Teátrum közös produkciója

Tartuffe	László Zsolt
Pernelle asszony	Csoma Judit m.v.
Orgon	Stohl András
Elmira	Újváros Dorottya
Damis	Farkas Dénes
Dorine	Murányi Tünde
Marianne	Gáspár Kata m.v.
Valér	Hevér Gábor
Cléante	Rátóti Zoltán

dramaturg **Vörös Róbert**
diszkrét **Menczel Róbert**
jelmez **Gyarmathy Ágnes**
mozgás **Király Attila**
a rendező munkatársa **Kovács Krisztián**

rendező **Alföldi Róbert**

Orgon egyik napról a másikra vallási kábulatba esik, s befogadja házába az általa szentnek tartott elszegényedett Tartuffe-t, hogy annak életvesztése és eszméi szorítják elételt, és ezt családjára is rákényszerítse. Orgon olyannyira magához akarja láncolni az idegent, hogy lányát is hozzáadná feleségül. Tartuffe túlkapásával és képmutatásával kiválítja az egész család elleneszméi riválusát arra vetemedik, hogy elcsúszkáljon a ház urának feleségét. Csakhogy Orgon tanítja leste és csalóknak. S bár ekkor leesik szeméről a hálóg, túl késő, egész vagyonát Tartuffe-re íratta, aki így felülkerekedve elkergeti házából Orgont és egész családját. Hába vágyjuk a jót semmi feloldást. Alföldi Róbert a darab eredeti változatához nyúl vissza, mely Tartuffe dadálással végződött.

Jegyek váltáshoz:
a Nemzeti Színház Jegyirodájában (1061 Budapest, Andrásy út 28.)
hétköznap 10 és 18 óra, hétfőn 11 és 19 óra között,
Tel.: 373 0963, 373 0964, 373 0995, 373 0996
a színház pénztárában hétköznap 10 és 18 óra között,
munkaszüneti és ünnepnapokon 14 és 18 óra között,
illetve az előadások kezdetéig. Tel.: 476 6868
online | www.nemzetiszhaz.hu

Molière: Tartuffe
írta Parti Nagy Lajos

rendező | **Alföldi Róbert**

nemzeti színház
új értelmezés

Évek óta játssza a Nemzeti Színház ezt a darabot (közösen mutatták be a Szentendrei Teátrummal), de mi nem néztük meg, mert az Uram nem (nagyon) szereti Molière-t. Csakhogy most szól a barátja, hogy: Ez jó! Hát ha jó, akkor menjünk.

A darab tényleg jó, igaz nem Molière, hanem Parti Nagy Lajos. Az író, az eredeti mű alaphelyzetét és az eszmei mondanivalóját megtartva, úgy írta át, ahogyan Faludi György „fordította” Francois Villon-t. Hogy miért éppen ezt a darabot? Nagyon sajnálatos módon ma éppen olyan aktuális, mint volt 300 évvel ezelőtt, úgy tűnik, ennyi idővel vagyunk elmaradva a „fejlett nyugati világhoz” képest, mi most vagyunk ott, ahol a franciák 1700-ban kb.)

Teljesen egyértelmű az „áthallás” mi, Orgonok a hiszékenységünk, a butaságunk, a félelmünk áldozatai vagyunk, a kétszínűség, az álszentség, a pimaszság, a nagyra vágyó szemétség áldozatai egy mai Tartuffe kezében. Mivel az író Parti Nagy Lajos, a rendező Alföldi Róbert, kérésére visszaírta (eredeti változat) a „rossz” befejezést, amely Tartuffe diadalával végződik, előrebocsátja azt a véleményét, hogy egyhamar ez az állapot nem is fog megváltozni!

A darab első része fergeteges, szinte Gondoni (Pl: Két úr szolága) pergős ritmusával vetekszik. Az is lehet, hogy az olyan karakteres, cserfes szereplő, mint a Murányi Tünde által alakított Dorine, hálás szerepe, szókimondása, tréfás veszekedése, „oda mondogatása”, ami egyébként mindenkiről leperreg, a „paraszti ész”, józansága, kiválóan ellátja az „expozíció” feladatát az első felvonásban.

Az átírt darab, a második részre kissé ellaposodik, szenvelgővé válik, de lehet, hogy nem a darabban van a hiba, hanem László Zsoltban, aki egyébként kiváló színész, de ez a szerep nem neki való. (Az általam látott legjobb Tartuffe: Major Tamás volt!) Nem elég csábító, nem elég ronda, nem elég álszent és (lehet, hogy vicces ez a véleményem) túl magas a szerephez. Volt azonban egy jelenet ebben a részben, amire nem találok jelzőt! Az az ember, aki mélyen vallásos, aki mérhetetlen buzgóságában ostromozza magát, aki szinte mindig égre néző szemmel járkál, az feszíti Jézust a keresztre! Erre a jelenetre nincs szavam! Mellesleg Orgon még ettől sem tér magához!

DORINE

Hát annyi már igaz, én botrányt látok ebben,
Hogy nálunk így urat játszik egy ismeretlen.
Nem volt cipője sem, mint koldus jött ide,
Öt dénárt ha megért egész öltözete,
De nálunk jól haladt, s most olyan gőz dagasztja,
Hogy mindent megítél, s azt hiszi, ő a gazda.

(Vas István fordítása. Ez is nagyon jó szöveg!)

Volt még egy nagy bajom: ez pedig a befejezés, de most, hogy írom ezeket a sorokat rájöttem, hogy sajnós az Alföldinek van igaza! Túl csöndesnek tartottam a befejezést! Miért törődnek bele ezek az emberek ilyen könnyen a sorsukba? Hol a tiltakozás, hol az ellenállás? Tartuffe egyedül van, Orgon családja 7-8 főből áll, miért nem estek neki? Miért hagyják magukat?

Persze mit lehet tenni a joggal szemben? Semmit, el lehet kullogni, igen, másik házba, másik autóba, másik országba!

Ami a díszletet és a jelmezeket illeti nagyon jó, szép volt mind a kettő. A jelmezek (Gyarmathy Ágnes) kifejezetten gyönyörűek voltak. Az első sorból kiválóan látszott (Udvaros Dorottya vállán a szakadás, már nem kell sokáig bírnia a jelmeznek!) minden

apró részlete a ruháknak. Precíz kidolgozás, csodás, egyszerű anyagok felhasználása, ötletes módon. Összességében, valóban nagyon jó előadást láttunk.
(És kaptam a Stohl Andrásról egy falat kenyeret! Éhen halni biztosan nem fogok!

2) **Tartuffe:**

A 90-es években az amerikai zsidó témájú filmek egyik fő célkitűzése az volt, h egyrészt megmutassák a Holocaust eseményeit az amerikaiaknak (mivel az ott élő zsidóság a századfordulón vándorolt be, az amerikai zsidó identitásnak nem része a Holocaust, úgy mint Európában – egy európai zsidó attól zsidó, h a (nagy)szülei Auschwitzban haltak meg, egy amerikainak nem, ő nem ettől zsidó). Ezért kellett pl. a Schindler listája. Az nem ad semmilyen magyarázatot semmire, csak azt ábrázolja h konkrétan mi történt egy gázkamrában. Ez viszont felvetette az amerikai társadalomban ezt a kérdést: "Tartuffe egyedül van, Orgon családja 7-8 főből áll, miért nem estek neki? Miért hagyják magukat?"

A felolvasó c. filmben egy esetről szól, amikor 6 kápó kinyírt 300 zsidót. A hitetlen c. film egy zsidó fiúról szól, aki neonáci lesz, egy verekedés után egy bíró arra ítéli h Holocaust-túlélőkkel beszélgesse. Ott egy férfi elmondja, h a 3 éves gyereket a szeme láttára ölte meg egy német katona, a fiú meg nem érti, h miért nem esett neki, h lehet ezt hagyni? Egy nő azt válaszolja a fiúnak, hogy maga nem tudja mi volt akkor Európában, egész Európa úgy volt megszerkesztve és manipulálva, h emberek, magánál sokkal bátrabb és erősebb emberek szó nélkül vonultak a gázkamrába.

A történelemfilozófia azt mondjam h semmi sem változik olyan gyorsan, mint a történelmi tények. Igen, mert minden kor és minden ember a saját jelenkori érzelmeit, tudását, ismereteit vetíti bele egy olyan helyzetbe, ami vsz teljesen másképp működött és amit nem lehet így visszavetítve megérteni.

Az Ilyenek voltunk c. filmben a Barbra Straisand nagyon boldog, mert összejött a Robert Reforddal és terhes is. Van egy jelenet, amiben egy tengerparti ház teraszán ül, a korlátra felteszi a lábát, nagy pocakja van és nagy boldogan bámulja a tengert, és közben cigizik. Egy nagyon művelt értelmiségi nőt játszik, nem valami harlemi tudatlant, több egyetemet végzett stb. 1973-ban készült ez a film és ma rosszul vagyunk ettől a jelenettől, egy cigiző terhes nő. 73-ban nem tudta senki, h az árthat a gyerekeknek, a karakterábrázolásról ez nem mond el semmit, sőt, akkor ez így felelt meg egy értelmiség nő karakterének, ma már egyáltalán nem lehet olyan kép egy filmben, amin cigiznek, nemhogy egy terhes nő.

Mondtam ezt Adriennek (Ildi munkatárs), aki azt mondta h nem hiszi el, h nem tudták, h ez ártalmas. Pedig nem tudták. Ha most ennek alapján akarnám megítélni ezt a filmbeli karaktert, h pl. nem törődik a gyerekével, az teljesen rossz lenne, egy mai tudást vetítenék vissza.

A Miss Daisy sofőrjében Miss Daisy (aki egy zsidó asszony) nem ül egy asztalhoz a fekete sofőrjével. Nem lehet rasszistának tartani a karaktert, mert ő nem azért nem ül vele egy asztalhoz, mert az fekete, hanem mert az szolga. Miss Daisy 1888-ban volt 16 éves, egy úri nő, így nevelték. Ez a viselkedés csak akkor rasszizmus, ha 1970 után szocializálódott ember csinálja. (1963-ban amikor vidéken kocsikáznak, a fekete nem mehet el a benzinkútnál lévő nyilvános wc-re, erre akkor még törvény van. Ráadásul ezt a sofőrnek kell közölnie a hölgygel, mivel azt nem érinti ez a rendelet, nem is tud róla vagy nem érdekli, viszont leszúrja a sofőrt h miért nem ment el a benzinkútnál...)

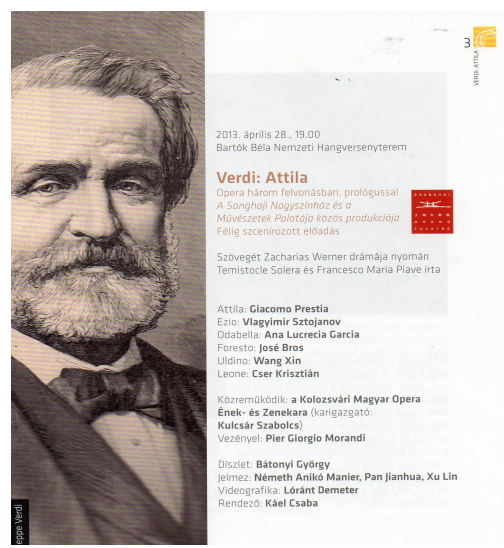
A vonatkedvezményes(ildi körleveléről van szó, amelyben jelezte, hogy megvonták a csoportos utazási kedvezményt a tanulóktól az érettségi szünet és a tanév végi időszakra vonatkozóan) levélre István (testvér) azt írta, h nincs lóvé semmire, ezt válaszoltam neki: "De egy kedvezmény megvonása nem azt jelenti, h nincs lóvé (ami miatt pl. a Filmkarc (Ildi saját cége) tönkrement, h olyan szabályozást hoztak, ami értelmetlenné tette a tanulmányi versenyek megszervezését, nyilván azért h az erre szánt pénzt – ami nem volt meg – ne kelljen kiosztani, pályázók hiányában), mivel ez nem oda nem adott pénz, hanem be nem szedett pénz. Nyilván nem olyan hülye, h azt hiszi ki fogják fizetni a drágább vonatjegyet az osztályok, vagyis nem számolhat nagyobb bevétellel, csak annak a kicsinek is az elmaradásával.

Éppen ezért csak akkor van egy ilyen döntésnek értelme, ha a kollektív elhülyítés a cél. A barom-birkanép kinevelése pedig már nyíltan vállalt pedagógiai cél, így nincs értelme az egészszel foglalkozni. Azt várjuk el, hogy a nép lázadjon nem az anyagi helyzete, hanem a tudatlanságba taszítása miatt, azonban mivel tudatlan, ez egy paradox elvárás. Így nincs mit tenni."

Vagyis azt akarom ebből kihozni, h Parti Nagy Lajos azért írta át a Tartuffe-öt, mert nyilván meg akarja mutatni h lesz a birkanép, és azt is h ez nem a nép hibája. Mármint nem az a hibája, h nem lázad, hanem h tudatlan. Még az sem a nép hibája h megnézni ezt a művet és nem ismeri fel h ugyanez zajlik, hiszen a manipuláció programja éppen az h lehetetlen legyen h ezt felismerje. Pontosán azt mutatja meg a mű, h nem fog ez ellen lázadni Orgon többségben lévő családja. Mivel már kinevelődött ez a birkanemzedék, akiket nem lehet tanítani, nem lehet megfogni őket sehol, ezért a helyzet pár évtizedre biztosan vasalva van. Vagyis a helyzet nem Tartuffe miatt állt elő, ha nem ő, akkor megcsinálta volna más, hanem Orgon miatt, mert a nép lehetővé teszi egy bármilyen diktátor létezését, sőt akarja. Azaz nem Tartuffe az oka Orgon helyzetének, hanem Orgon az oka Tartuffe létezésének is.

A baj az, hogy Tartuffe ellen lehetne lázadni, de hogy lázadsz / váltasz le egy népet?

2013. 04. 28. vasárnap Giuseppe Verdi: Attila MÜPA

Most elkövettem azt a hatalmas hibát, hogy elolvastam a Fáy Miklós kritikáját erről az előadásról, úgy, hogy a véleményem még nem volt idevésve. Amennyiben lenne az Attilából több előadás nagyon valószínű, hogy a fent említett úr kritikája után, egy teremtett lélek sem menne el megnézni, ha mégis, akkor kizárólag csak azért, hogy megnézzék milyen, az „ami nem botrányos” előadás! (Népszabadság, 2013. 04. 30.) Tudjuk, hogy Fáy Miklós vitriolba mártott tollal ír, egy centi kegyelem nincs benne, és sokszor igaza is van, de akkor is kegyetlen! Akkor lássuk hogyan láttam én!

Megint nosztalgiáztam, sajnós ettől a szokásomtól nem tudok elvonatkoztatni. Legalább 40 évvel ezelőtt (Megnéztem: 1972. 07. 07./16.) mutatta be az Operaház a Margitszigeten az Attilát, Marton Éva és Gregor József főszereplésével és játszotta két előadásban. (Azóta sem!)

Marton Évának az Odabella ez első nagy szerepe volt az Operaházban (talán az utolsó is egyben, mert elment világhírűvé válni, bár én még láttam Tosca-ként is!)

Nem tudom, hogy az Operaház miért nem játssza, nem tűzi műsorára, Verdinek ezt a művét, mert zeneileg nagy jó. Igaz, hogy Odabella szerepe nagyon nehéz és ritkán akad olyan énekesnő, aki tökéletesen elő tudja adni. A venezuelai Ana Lucrecia Garcia sikeresen oldotta meg a feladatot, csak hatalmas termetű volt! (Anno a Marton Éva rövid tunikában volt amazon, harcoló nő, nem tudom, hogy nézett volna ki Garcia/Odabella tunikában, de Őt nem cikizte a Fáy.)

Ugyanakkor a tenor (szegény) bele lett taposva a sárga földbe! José Bros, „karika lábú, magasított saruban trappoló tenor, kellemetlen hanggal, bizonytalan muzikalitással” -írja Fáy Miklós. Ezt a véleményt nem szeretném „felülírni”, mert a Fáy jobban ért hozzá, de például a megjelenését igazán kár cikizni, amikor nem tehet róla. Inkább tehet a jelmeztervezőt, aki olyan ruhába öltöztette Forestot, amiből kilóghatott a lába. Ráadásul volt rajta egy térdig érő „télikabát szerűség”, ami kifejezetten rosszul állt neki! Most még idézek egy részt a kritikából, mert halálra röhögtem magam ezen: (Cikizve a rendező Káél Csaba van!) „Addig jó, amíg nem jut semmi a rendező eszébe, mert ha mégis, akkor különös dogok születnek. Attila király lakomáját például megpróbálja földobni valami hamisíthatatlan hun vircsafttal, ami azt jelenti, hogy két hibbant Winnetou forgolódik a színpad szélén, kezükben táltosdob, mintha azzal fognák a csodaszarvas jeleit az úrból. Beleborzonghatunk a csillagok szavába.” Ezen mi is mosolyogtunk egy sort. Kérdeztem az Uramat, egy másik illusztris szereplőről, hogy: Szerinted mit keres ott az az indiánnak öltözött alak, mire ezt a választ kaptam: Ne hülyéskedj. Az a táltos! Ja, erre nem gondoltam!

Fáy Miklós szerint a jelmeztervezőt (Németh Anikó) történelmi fejtágítóra kellett volna beíratni! Ez a vélemény meg igazságtalan, mert a jelmeztervező neve mellett még két név szerepel Pan Jianhua és Xu Lin, két kínai, mert a MÜPA vállalkozása a Sanghaji Nagyszínházzal közös! További előadásokat Sanghajban fogják tartani, ott valódi díszlettel, valószínűleg nagyobb színpadon játsszák majd az Attilát és, ugyan ezt nem írta a Fáy, de én még kínai jellemzőket is véltem felfedezni a színpadi ruhákban, bizonyára nem véletlenül!

Nekünk nagyon tetszett a semmi díszlet csak egy hatalmas kapu van elkészítve, ami körül történik a cselekmény (Rómát készül bevenni Attila), az összes helyszín vetítve

van. A férjem álma egy olyan Wagner előadás, ahol az énekeseken kívül nincs más a színpadon, és a játéktér a dráma helyszínének megfelelően (Pl: Walhalla) vetítve van! Mindezt a MÜPA ebben az előadásban megvalósította! Az Uram lelkesedett: Na végre! Az itt szereplő képen a felgyújtott Róma látszik, szerintem tökéletes volt! Tervező: Bátonyi György. Mint azt már említettem az előadás utazik Kínába és ott valószínűleg nem egy előadásban fog menni. A kínaiak igazán nagyon fognak örülni az Európából érkező dalműnek, ami nagyon látványos és nagyon jó zene. Nekik egészen biztosan éppen olyan fogalmaik vannak az európai kultúráról, mint nekünk a kínairól, valószínűleg egy rosszul sikerült tunikán nem fognak fennakadni.

Meg kell dicsérni a Kolozsvári Magyar Opera Ének- és Zenekarát, valamint a Pier Giorgio Morandi karmestert.

Mi pedig elégedettek voltunk nagyon jó zenét hallgattunk, kisebb értelmezési hibákkal, de nagyon jó előadást, igazi operát láttunk a MÜPÁ-ban, ahol eddig a napig a „félíg szcenírozás” volt szokásban, de íme lehet operát játszani, zsinór padlás, fogószínpad és egyéb nagy színházi, nagyon drága kellékek nélkül is. Bravó!

2013. 05. 03.

Szeretettel
Ibici

*"Az élet tisztelete azt jelenti, hogy a születés és a halál végpontjai között úgy bánunk egymással, hogy érdemes legyen a világon élni."
(Popper Péter) Internet*